

Methodology. During research it was used methods of analysis and synthesis of documents cycling in money-work relationships, gathering of many years practice of using the Automated working place (AWP) of economical-management aims.

Finding. It was offered an optimal form of concluded accounting documents for employees and employer. It was proved that in modern conditions there is no necessary to use forms of specification payment-accounting standards of point-6 and point-7.

Originality. It was entered the concept "money-work relationships" for designation of correspond interrelationship of employer and company concern the salary and processes connected with it, and concept "events month" for period designation in which took place the event that shows in primary documents. It was proposed to form the payment-accounting documents as turnover balance sheet with account of events month.

Practical value. Research results was used in project decisions of Instrumental system of program creation (ISPC).

Keywords: *company, employer, money-work relationships, analytical account of work and salary, payment c-accounting documents.*

УДК 330.332

КУХЛЕНКО О.В.

Київський національний університет технологій та дизайну

СМІРНОВА О.О.

ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»

АКТИВІЗАЦІЯ ІНОЗЕМНОГО ІНВЕСТУВАННЯ В УКРАЇНІ

Мета. *Оцінка сучасного стану залучення іноземних інвестицій в економіку України, визначення основних проблем та чинників, які гальмують більш активне залучення останніх у вітчизняні галузі промисловості, характеристика привабливості окремих галузей для іноземного інвестора, обґрунтування необхідних заходів для активізації іноземного інвестування в Україні у найближчі роки.*

Методика. *При підготовці статті використано методи економічного аналізу і дослідження економічних процесів – системний підхід, факторний і порівняльний аналіз, діалектики, індукції і дедукції.*

Результати. *Стаття містить дослідження стану залучення іноземних інвестицій в економіку України за останні роки, інвестиційного клімату останньої; оцінку основних проблем економічного, правового, організаційного характеру, які потребують нагального вирішення у цій сфері; обґрунтування заходів щодо поліпшення інвестиційного клімату в країні з метою активізації іноземного інвестування.*

Наукова новизна. *Визначено основні проблеми, які гальмують більш активне залучення іноземних інвестицій у вітчизняну економіку, обґрунтовано привабливість окремих галузей для іноземного інвестора, запропоновано заходи для активізації іноземного інвестування в Україні.*

Практична значимість. *Можливість визначення найбільш привабливих галузей економіки України для залучення іноземних інвестицій, впровадження заходів щодо поліпшення інвестиційного клімату.*

Ключові слова: *іноземні інвестиції, інвестиційний клімат, привабливість галузей.*

Вступ. Процеси економічного оновлення України будуть визначатися розмірами і структурою інвестицій, зокрема нарощуванням інвестиційних ресурсів, послідовним збільшенням частки капітальних вкладень у ВВП, поліпшенням структури інвестиційних джерел та оптимізацією напрямків їх вкладення. Однією з найважливіших складових в структурі джерел фінансування інвестицій є іноземні інвестиції.

Вагомий дослідницький внесок з питань стратегічних завдань держави у сфері інвестицій мають вітчизняні вчені В.Беседін, А.Гальчинській, В.Гейць, Ю.Гончаров; державного регулювання інвестиційної діяльності – О.Малярчук, В.Мартиненко, Л.Безчасний, В.Борщевський, Б.Губський, М.Герасимчук, С.Захарін; фінансового та ресурсного забезпечення інвестиційної діяльності – О.Алимов, М.Денисенко, А.Гойко, А.Сухоруков; розвитку інвестиційної діяльності – В.Лановий, А.Пересада, В.Федоренко, О.Кухленко, О.Смірнова, Т.Майорова, Д.Олійник.

Актуальною є сьогодні проблема створення привабливого інвестиційного клімату, що обумовлено його погіршенням до критичного рівня, поверненням з України іноземних компаній і банків, руйнуванням співробітництва з міжнародними фінансовими інститутами.

Постановка завдання. Виконання затвердженої Кабінетом Міністрів України Програми діяльності, серед цілей і завдань якої названі відновлення довіри з боку інвесторів до України, заохочення іноземних інвестицій, захист прав власників та інвесторів, потребує визначення найбільш ефективних напрямів покращення інвестиційного клімату, шляхів активізації іноземного інвестування вітчизняної економіки. На це ж звертається увага і в затвердженій Кабінетом Міністрів України Державній стратегії регіонального розвитку на період до 2020 року, де з метою підвищення ефективності використання внутрішніх факторів розвитку регіонів поставлено завдання «формування сприятливого інвестиційного клімату, позитивного інвестиційного іміджу та просування на зовнішній ринок інвестиційних можливостей регіонів України». Стаття, що пропонується, містить оцінку основних проблем інвестиційної діяльності в Україні, що стримують залучення іноземних інвестицій, та визначення реальних можливостей для вирішення питання активізації цього процесу у найближчі роки.

Результати дослідження. Функціонування гео економічного середовища свідчить, що прямі іноземні інвестиції відіграють провідну роль у розвитку економіки країн-реципієнтів. Вони розглядаються сьогодні не лише як засіб отримання доступу до зовнішнього джерела фінансування чи сучасних технологій або передового управлінського досвіду, але й як фактор сталого розвитку національних економік як

засіб забезпечення їх конкурентоспроможності в геоекономічному середовищі. Незважаючи на те, що в структурі джерел фінансування інвестицій іноземні інвестиції не перевищують 6,0% (табл. 1), їх значення для інтеграції України у світове господарство беззаперечно.

Таблиця 1

Структура інвестицій в основний капітал за джерелами фінансування в Україні у 2000-2013р.р., %

Джерело фінансування	2000 р.	2005 р.	2010 р.	2013 р.
Інвестиції в основний капітал - всього	100,0	100,0	100,0	100,0
у тому числі за рахунок коштів державного бюджету	5,1	5,5	6,0	5,8
коштів місцевих бюджетів	4,1	4,2	4,5	4,3
власних коштів підприємств та організацій	68,6	57,4	56,4	56,1
коштів іноземних інвесторів	5,9	5,0	5,5	6,0
коштів населення на індивідуальне житлове будівництво	5,0	3,3	3,5	3,7
кредитів банків та інших позик	1,7	14,8	15,0	15,4
інших джерел фінансування	9,6	9,8	9,1	8,7

Країни з перехідною економікою, в тому числі й Україна, не в змозі ефективно вирішити складні завдання трансформаційного періоду без залучення та максимально продуктивного використання іноземних інвестицій. Проте масштабного надходження прямих іноземних інвестицій в національну економіку, їх структура та динаміка у визначній мірі залежить від стану інвестиційного клімату, дії сукупних факторів, які визначають його параметри.

За підсумками рейтингу Світового банку «Doing Business – 2014» Україна посідає 112 місце серед 183 країн світу, який є показником сприятливості інвестиційного клімату. При визначенні рейтингу враховувалася низка складових у тому числі можливість одержання кредиту, кількість та складність сплати податків, умови отримання дозволів на будівництво. Серед негативних чинників, які впливають на інвестиційну привабливість України, відмічається також фактична відсутність незалежної судової системи в цивілізованому розумінні цього значення, внаслідок чого інвесторам марно сподіватися на справедливий захист свого бізнесу.

Останніми роками обсяги надходження прямих іноземних інвестицій в Україну значно зменшились. Так, якщо у 2011 р. притік прямих іноземних інвестицій сягав 7,5 млрд. дол. США, у 2012 р. – 9,5 млрд. дол. США, то у 2013 р. цей обсяг знизився до 4,7 млрд. дол. США, а за 1 півріччя 2014 р. в країну надійшло лише 1,3 млрд. дол. США. Причому за останній період в результаті девальвації виведено близько 8 млрд. дол. США.

Найбільш привабливими для вкладання коштів на сьогоднішній день є підприємства, що здійснюють фінансову діяльність, організації, що проводять операції з нерухомим майном, оренду, інжиніринг та надання послуг підприємцям, торгівлю. Серед галузей переробної промисловості найбільші обсяги інвестицій зосереджені на підприємствах металургійного виробництва та готових металевих виробів, з

виробництва харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів, хімічної й нафтохімічної промисловості, машинобудування.

Незважаючи на високі оцінки інвесторів щодо високої родючості українських ґрунтів. Сприятливих кліматичних умов, порівняно низької вартості праці при високій кваліфікації робочої сили, значної місткості внутрішнього ринку, соціальної стабільності, достатньої забезпеченості економіки основними фондами, можливості оренди майна, розвитку ринку нерухомого майна, існують серйозні проблеми залучення в Україну іноземних інвестицій. Найбільш актуальними серед них можна вважати наступні.

1. Надто велика кількість податків і складність їх адміністрування. Головною перешкодою для діяльності іноземних інвесторів тут є навіть не податки як такі, а нестабільність законодавства у цій сфері, що не дає змоги проводити довгострокове планування діяльності підприємства.

2. Загроза неповернення податку на додану вартість при експорті, особливо враховуючи, що більшість підприємств з іноземними інвестиціями має експортну орієнтацію.

3. Занадто складні процедури ліцензування та сертифікації, митного оформлення, застави землі і придбання її іноземцями.

4. Велика кількість дозволів і погоджень, які необхідно зібрати для започаткування бізнесу і проведення поточної роботи, заорганізованість господарської діяльності.

5. Слабка реалізація для залучення іноземних інвестицій механізмів угод про розподіл продукції, концесії, промислово-фінансові групи, які знайшли широке використання за кордоном.

6. Низька ефективність роботи вітчизняної судової системи, зокрема, складність і заплутаність процесів оскарження судових рішень, формалізм і необ'єктивність у розгляді справ, фактична неможливість притягнення суддів до відповідальності за збитки, спричинені їх рішеннями, які згодом скасовують судові органи вищої інстанції.

Слід зауважити, що якщо на державному рівні головна частина проблем в інвестиційній сфері поступово розв'язується, то на регіональному рівні інвестиційні можливості використовуються далеко не повністю. Серед основних негативних чинників необхідно звернути увагу на недостатній розвиток інфраструктури, зокрема, транспортної, телекомунікаційної, інженерної; не завжди прихильне ставлення керівників на місцях до іноземних інвесторів та проблем у їх безпосередньої діяльності на місцях; бюрократизм, зарегульованість господарської діяльності, надмірна кількість контрольних установ, вимоги до інвесторів робити так звані добровільні внески для розвитку міста чи району; низький рівень підготовки керівного складу в питаннях безпосередньо роботи з іноземними інвесторами, відпрацювання інвестиційних пропозицій та бізнес-планів; слабка реалізація на місцях таких механізмів інвестиційних можливостей регіонів, як проведення виставкових заходів, в т.ч. й за

кордоном, міжрегіональних і міжнародних конференцій, форумів, семінарів, роликів на телебаченні, радіо тощо.

Стикаючись із вказаними проблемами, іноземні інвестори не можуть не звертати уваги на головне – економіка України має дуже привабливі умови: дешеві ресурси, можливість знижувати їх частку споживання та ефективність використання, можливість модернізувати, технічно та технологічно оновлювати виробництво, реорганізувати підприємства, підвищувати рівень інноваційності, оновлення основних фондів тощо. Значний інвестиційний потенціал за окресленими факторами має більшість галузей вітчизняної економіки.

Однією з найбільш інвестиційно містких і привабливих галузей є промисловість. Так, за даними Держінвестпроекту, для реалізації інвестиційних проектів тільки за пріоритетними напрямками розвитку промисловості інвестиційна місткість обчислюється в обсягах 20 млрд. дол. США, в т.ч. по галузях: чорній і кольоровій металургії – 10 млрд. дол. США; машинобудуванні – 6,8 млрд. дол. США; хімічній промисловості – 3,3 млрд. дол. США; легкій і деревообробній промисловості – 800 млн. дол. США.

Для іноземних інвесторів вигіднішим є не лише вкладання коштів у підприємства легкої, меблевої та деревообробної галузей, які характеризуються проектами з короткими термінами реалізації, невеликими обсягами інвестицій та значною потребою в кінцевій продукції на внутрішньому ринку, а й у металургійні та машинобудівні підприємства.

Гірничо-металургійний комплекс є однією з базових галузей економіки України та займає чверть у загальному обсязі промислового виробництва. Україна входить до десяти найбільших виробників світового металу, а металопродукція постачається до 83 країн світу. За наявними потужностями металургійний комплекс країни посідає п'яте місце у світі після Японії, США, Китаю і Росії, але потужності металургійних підприємств використовуються лише на 60-65%. Тому навіть порівняно невеликі інвестиції в технічне переоснащення металургійних підприємств дають швидкий результат.

Значні перспективи інвестування існують у галузі машинобудування – авіабудуванні, суднобудуванні, сільськогосподарському машинобудуванні. Зокрема, в Україні працює 12 суднобудівних заводів, на яких є необхідний виробничий та науково-технічний потенціал для виробництва сучасних суден різних класів. Залучення інвестицій у виробництво сільськогосподарської техніки дасть змогу прискорити впровадження передових розробок нових її видів у виробництво та здешевити продукцію, що значно активізує попит на неї. Це, в свою чергу, дасть можливість інвестору швидко повернути вкладені кошти.

У паливно-енергетичному комплексі існують значні можливості для інвестування капіталу в програми модернізації та технічного перозброєння атомних, теплових і гідроелектростанцій, галузевої системи телекомунікацій, ліній електропередач та теплових мереж, модернізації перспективних і будівництва нових вугледобувних підприємств, магістральних та розподільчих нафто- і газопроводів. У

галузі телекомунікацій найбільш перспективними для іноземних інвесторів залишаються подальша організація цифрових каналів зв'язку, розширення використання нових мережевих технологій, модернізація та розвиток телефонного зв'язку, розбудова мереж мобільного зв'язку та Інтернет.

Сприятливі природно-кліматичні умови України, глибокі ринкові зміни, можливість залучення дешевих кредитних ресурсів, найменший серед інших галузей економіки рівень оподаткування та наявність значної кількості сільськогосподарських підприємств з приватним статусом формують сприятливі умови для реалізації інвестиційного потенціалу аграрного сектору. Зокрема, вже зараз собівартість вирощування 1 т озимої пшениці в Україні втричі нижча, ніж у США, а залучення в цю галузь додаткових інвестицій дасть змогу ще більше зменшити затрати на виробництво.

Ємний внутрішній ринок, стабілізація виробництва у сільському господарстві створили сприятливі умови для вигідного інвестування в харчову промисловість. Активізація інвестиційних процесів у цій галузі дає змогу впроваджувати новітні досягнення науково-технічного прогресу, сучасні методи зберігання сировини, зменшувати витрати на всіх стадіях переробки, зводити до мінімуму витрати всіх видів ресурсів.

Однією з основних сфер діяльності, яка може становити великий інтерес для інвесторів, є житлово-комунальне господарство міст України, зокрема надання послуг з водопостачання та водовідведення, тепло- та газопостачання, збирання та утилізації сміття, громадського транспорту. Україна вкрай зацікавлена у розширенні діяльності інвесторів у цій сфері через значну, на 60-70% зношеність комунальної інфраструктури міст.

Висновки. Загалом інвестиційно-підприємницький клімат України в даний час є складним, особливо в зв'язку з тим, що через воєнні дії на сході вона втрачає інвесторів. Для його поліпшення в згаданих сферах необхідно вже у найближчі місяці, а то й роки, реалізувати комплекс заходів, пов'язаних із забезпеченням стабільності законодавчого середовища, його прозорості та послідовності, консультаціями з приватними підприємцями, діями проти корумпованих чиновників, боротьбою із злочинністю, захистом інтелектуальної власності тощо.

Список використаної літератури

1. Губський Б. В. Інвестиційні процеси в глобальному середовищі / Б. В. Губський. – К.: Наукова думка, 2004. – 390 с.
2. Герасимчук М. Джерела інвестицій та їх економічне регулювання : монографія / М. Герасимчук. – К.: Інститут економіки НАНУ, 1999. – 157 с.
3. Денисенко М. П. Основи інвестиційної діяльності / М. П. Денисенко. – К.: Алерта, 2003. – 338 с.
4. Захарін С. В. Інвестиційне забезпечення інноваційно-технологічного розвитку економіки / С. В. Захарін. – К.: КНУТД, 2011. – 343 с.
5. Інвестування української економіки: монографія / за ред. д-ра екон.наук А. Сухорукова. – К.: ОІЕ НАНУ, 2005. – 440 с.

6. Пересада А. А. Управління інвестиційним процесом / А. А. Пересада. – К.: Лібра, 2002. – 472 с.

7. Федоренко В. Г. Основи інвестиційно-інноваційної діяльності / В. Г. Федоренко. – К.: Алєрта, 2004. – 431 с.

АКТИВИЗАЦИЯ ИНОСТРАННОГО ИНВЕСТИРОВАНИЯ В УКРАИНУ

КУХЛЕНКО О.В.

Киевский национальный университет технологий и дизайна.

СМИРНОВА О.О.

ГВУЗ «Киевский национальный экономический университет им. Вадима Гетьмана»

Цель. Оценка современного состояния привлечения иностранных инвестиций в экономику Украины, определение основных проблем и факторов, которые препятствуют более активному привлечению последних в отечественные отрасли промышленности, характеристика привлекательности отдельных отраслей для иностранного инвестора, обоснование необходимых мер для активизации иностранного инвестирования в Украину в ближайшее время.

Методика. При подготовке статьи использовано методы экономического анализа и исследования экономических процессов – системный подход, факторный и сравнительный анализ, диалектики, индукции и дедукции.

Результаты. Статья содержит исследование состояния привлечения иностранных инвестиций в экономику Украины в последние годы, инвестиционного климата последней; оценку основных проблем экономического, правового, организационного характера, которые требуют срочного решения в этой сфере; обоснования мер по улучшению инвестиционного климата в стране с целью активизации иностранного инвестирования.

Научная новизна. Определены основные проблемы, которые тормозят более активное привлечение иностранных инвестиций в отечественную экономику, обосновано привлекательность отдельных отраслей для иностранного инвестора, предложено меры по активизации иностранного инвестирования в Украине.

Практическая значимость. Возможность определения наиболее привлекательных отраслей экономики Украины для привлечения иностранных инвестиций, внедрение мероприятий по улучшению инвестиционного климата.

Ключевые слова: *иностраннные инвестиции, инвестиционный климат, привлекательность отраслей.*

ACTIVISATION OF FOREIGN INVESTMENT IN UKRAINE

KUHLENKO O.

Kyiv National University of Technology and Design

SMIRNOVA O.

Vadym Hetman Kyiv National Economic University

Purpose. The article describes the research of both the current state and issues of investment attraction in the Ukrainian economy and the analysis of investment climate in Ukraine. The dynamics of foreign investment attraction, the structure of the latter and their allocation have been scrutinized on basic of the statistic data. The authors have uncovered the number of issues that affect the effectiveness of the investments attraction.

Methodology. Utilized known methods of economic analysis and the study of economic process: a systems approach, factor analysis and comparative economic-statistical.

Findings. The article contains the research of the current state of the foreign investment to the Ukrainian economy for the last few years as well as its investment climate; as sertion of the main economic, legal and organizational problems, which request immediate solution; substantiation of the method of investment climate improvement with the aim of the foreign investment activization.

Originality. The main problems slowing down more active foreign investments are determined; the attractiveness of certain fields for the foreign investor is substantiated; the ways of foreign investment activisation in the national economy ares uggested.

Practical value. The main ways of positive changes for investments attraction have been offered.

Key words: *foreign investment, investment climate, attractive branch.*

УДК 330.1:658.589

ГНІТЕЦЬКИЙ Є. В.

Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут»

ІНСТРУМЕНТАРІЙ ОЦІНЮВАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙ ПІДПРИЄМСТВАМИ В СКЛАДІ ТЕХНОПАРКУ

Мета. Дослідження теоретико-методичних засад оцінювання інновацій підприємства в складі технопарку.

Методика. Для досягнення поставленої мети використано загальнонаукові та економічні методи: системно-структурного аналізу – для уточнення та впорядкування показників ефективності діяльності підприємств та технопарків; специфічні методи аналізу: метод аналізу ієрархій – для оцінювання інновацій за показниками сталого розвитку. На основі дослідження визначено показники оцінювання ефективності діяльності підприємства та технопарку як самостійних суб'єктів економічної діяльності. Визначено показники оцінювання інновацій, які є основою відбору інновацій на підприємство у відповідності до концепції сталого розвитку.

Результати. Здійснено оцінку інновацій за визначеними показниками та побудовано багатofакторну модель впровадження інновацій.

Наукова новизна. За результатами дослідження удосконалено метод оцінювання інновацій, який, на відміну від відомих, передбачає аналіз пріоритетності показників ефективності впровадження інновацій за рахунок залучення зовнішніх та внутрішніх експертів та встановлення обмежень вагових значень показників відповідно до теорії порогових значень, що дозволяє визначити найбільш перспективні для впровадження інновації, базуючись на системі показників сталого розвитку.

Практична значимість. Окремі результати дослідження та окремі пропозиції і рекомендації отримали схвалення та прийняті до впровадження в процесі формування і реалізації інноваційного розвитку підприємств, зокрема ТОВ «Торговий дім металевих виробів «Золоті ворота».

Ключові слова: *Інновація, інноваційна діяльність, інноваційна діяльність підприємств, технопарк, показники оцінювання інновацій.*